

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIA A PATRA

CAUZA GUROV c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 36455/02)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

11 iulie 2006

DEFINITIVĂ

11/10/2006

*Această hotărâre va deveni definitivă în modul stabilit de articolul 44 § 2 al
Convenției. Ea poate fi subiect al revizuirii editoriale.*

În cauza Gurov c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei camere compuse din:

Sir Nicolas BRATZA, *Președinte*,

Dl J. CASADEVALL,

Dl M. PELLONPÄÄ,

Dl S. PAVLOVSKI,

Dl L. GARLICKI,

Dra L. MIJOVIĆ,

Dl J. ŠIKUTA, *judges*,

și dl T.L. EARLY, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberând la 20 iunie 2006 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea (nr. 36455/02) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către Maria Gurov.

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dl Vitalie Nagacevski, care a acționat în numele organizației non-guvernamentale „Juriștii pentru drepturile omului” cu sediul în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl Vitalie Pârlog.

3. Reclamantul a pretins, în special, încălcarea dreptului la un proces echitabil în fața unei „instanțe instituite de lege”, pe motiv că mandatul unuia din judecători care a participat la examinarea cauzei sale a expirat.

4. Cererea a fost repartizată Secțiunii a Patra a Curții (articolul 52 § 1 al Regulamentului Curții). În cadrul acestei Secțiuni, Camera care va examina cauza (articolul 27 § 1 al Convenției) a fost constituită în conformitate cu articolul 26 § 1 al Regulamentului Curții. La 22 iunie 2005, Curtea a comunicat Guvernului cererea. În conformitate cu articolul 29 § 3 al Convenției, ea a decis să examineze fondul cererii concomitent cu admisibilitatea ei.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. În 1994, reclamantul a încheiat un contract cu ASITO (o companie de asigurări de naționalitate din Republica Moldova), potrivit căruia el a plătit o primă de asigurare în schimbul unei pensii viagere.

6. Deoarece ASITO nu a plătit pensia viageră în termen, reclamantul a intentat o acțiune judiciară civilă împotriva acesteia, cerând plata pensiei până la acea dată și obligarea companiei să execute contractul.

7. La 5 octombrie 2001, Judecătoria sectorului Rîșcani a pronunțat o hotărâre în favoarea reclamantului și a obligat ASITO să plătească pensia restantă și să reia executarea contractului.

8. ASITO a atacat cu apel această hotărâre, cerând *inter alia* rezilierea contractului încheiat cu reclamantul în 1994 pe motiv că situația economică din țară s-a înrăutățit și rata dobânzii Băncii Naționale a Moldovei s-a schimbat.

9. La 27 februarie 2002, Tribunalul Chișinău a respins apelul, menționând că contractul din 1994 era legal și valabil și, prin urmare, trebuia executat de către părți. ASITO a depus un recurs la această decizie.

10. Între timp, la o dată nespecificată, Procurorul General a depus la Curtea Supremă de Justiție un „demers în interesul legii”. Conform Procurorului General, demersul a avut drept scop clarificarea controversei care însoțea toate contractele de acest gen și stabilirea unei practici uniforme pentru toate instanțele de judecată.

11. La 11 martie 2002, Plenul Curții Supreme de Justiție a adoptat o hotărâre prin care a soluționat litigiul existent între ASITO și beneficiarii pensiei în favoarea companiei. De asemenea, Plenul Curții Supreme de Justiție a decis că hotărârea sa nu are efect retroactiv asupra hotărârilor judecătorești deja examinate și nici asupra părților din acele procese.

12. La 16 aprilie 2002, un complet al Curții de Apel compus din judecătorii V.D. (președinte), T.D. și V.B. a casat hotărârile din 5 octombrie 2001 și 27 februarie 2002, cu pronunțarea unei noi hotărâri în favoarea ASITO.

13. După pronunțarea hotărârii, reclamantul a aflat că mandatul judecătorului V.D., care a prezidat ședința, a expirat în 2000 și că acesta a fost eliberat din funcția de judecător în iunie 2002.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

1. Articolul 151 al Constituției Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești din anul 1978 prevedea următoarele:

„Judecătorii ... sunt aleși de către Sovietul Suprem pentru un mandat de zece ani.”

2. Hotărârea Sovietului Suprem al Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești nr. 98-XII din 15 iunie 1990 prevede următoarele:

„... V.D. este numit în funcția de judecător la Judecătoria Supremă...”

3. Decretul Președintelui nr. 734 din 24 iunie 2002, în partea sa relevantă, prevede următoarele:

„... V.D. se eliberează din funcția de judecător.”

4. Codul de procedură civilă în vigoare la acea dată, în partea sa relevantă, prevedea următoarele:

Articolul 19. Temeiurile de recuzare a judecătorului

„Judecătorul nu poate participa la judecarea pricinii și urmează să fie recuzat:

1) dacă la judecarea anterioară a procesului dat a participat în calitate de martor, expert, interpret, reprezentant, procuror, grefier;

2) dacă este interesat personal, direct sau indirect în procesul dat sau dacă există alte împrejurări care pun la îndoială nepărtinirea lui;

3) dacă el personal, soțul său, ascendenții ori descendenții lor au vreun interes în judecarea pricinii ...;

4) dacă soțul... este rudă a uneia din părți...;

5) dacă este tutore... al uneia din părți.”

...

Articolul 162. Amânarea procesului

„Amânarea procesului se admite în cazurile prevăzute de prezentul cod precum și din cauza neprezentării vreunui participant la proces sau a vreunui martor, expert, interpret, din cauza depunerii unei cereri convenționale, necesității de a se ordona aducerea unor noi devezi, precum și dacă există alte împrejurări, care împiedică judecarea pricinii în ședința dată.

...”

5. La 12 iunie 2003, a intrat în vigoare un nou Cod de procedură civilă. Articolul 449 al acestuia, în partea relevantă, prevede următoarele:

Temeiurile declarării revizuirii

„Revizuirea se declară în cazul în care:

...

k) Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale, precum și faptul că persoana interesată poate obține, potrivit legii naționale, o despăgubire, cel puțin parțială, prin anularea hotărârii pronunțate de o judecată din țară.”

ÎN DREPT

19. Reclamantul pretinde, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției, că a fost încălcat dreptul său la judecarea în mod echitabil a cauzei sale de către o instanță instituită de lege.

Partea relevantă a articolului 6 § 1 al Convenției prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî, fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa. ...”

I. ADMISIBILITATEA PRETENȚIILOR

A. Pretenția cu privire la pretinsa înțelegere secretă între ASITO și Guvern și pretinsul abuz de dreptul de a sesiza Curtea

20. În cererea sa inițială, reclamantul a pretins, în temeiul articolului 6 al Convenției, că procesul judiciar nu a fost echitabil din cauza unei preținse înțelegeri secrete între ASITO și Guvern. Pretenția era similară cu cea examinată în cauza *Macovei and Others v. Moldova*, nr. 19253/03, 17667/03, 31960/03, 19263/03, 17695/03 și 31761/03, §§ 22-23, 25 aprilie 2006. De asemenea, el a înaintat o pretenție în temeiul articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție. Ulterior, în comentariile sale la observațiile Guvernului, reclamantul și-a retras aceste pretenții.

26. Guvernul a negat învinuirile reclamantilor, numindu-le „insinuări abuzive”. El a declarat că învinuirile reclamantului erau după natura lor ofensatorii și defăimătoare și a susținut că Curtea ar trebui să declare cererea inadmisibilă pentru abuzul de dreptul de a sesiza Curtea.

27. Curtea ia notă de retragerea pretenției reclamantului cu privire la pretinsa înțelegere secretă și a pretenției înaintate în temeiul articolului 1 al Protocolului 1 și, în consecință, nu le va examina.

28. În ceea ce privește obiecția Guvernului cu privire la abuzul de dreptul de a o sesiza, Curtea notează că a respins deja o obiecție identică în cauza *Macovei* menționată mai sus și, în circumstanțele cazului dat, nu vede niciun motiv de a se îndepărta de la acea decizie. În consecință, această obiecție urmează a fi respinsă.

B. Neepuizarea căilor de recurs interne

29. Guvernul a susținut că judecătorul care cunoaște vreun temei de incompatibilitate, sau orice alte circumstanțe care îl împiedică să examineze cauza obiectiv și imparțial, este obligat să se abțină de la examinarea cauzei. În caz contrar, el ar putea fi tras la răspundere.

În această cauză, reclamantul ar fi putut recuza judecătorul, în conformitate cu prevederile articolului 19 al Codului de procedură civilă în vigoare la acel moment. Dacă la momentul examinării cauzei reclamantul nu ar fi știut că mandatul judecătorului V.D. a expirat, el ar fi putut cere amânarea procesului, în conformitate cu articolul 162 al Codului. Guvernul a acceptat că nu există practică judiciară națională care să confirme eficacitatea remediilor propuse de el.

210. Reclamantul a susținut că în ziua ședinței el nu a știut că mandatul judecătorului V.D. a expirat. El a declarat că, în conformitate cu articolul 19 al Codului de procedură civilă, un judecător nu poate fi recuzat pe temei că mandatul său a expirat. Chiar dacă presupunem că un judecător ar putea fi recuzat pe un asemenea temei, în practică aceasta ar fi fost imposibil de realizat, deoarece înainte de ședință partea în proces nu cunoaște numele judecătorilor din completul de judecată care va judeca cauza sa și, în consecință, nu are posibilitatea să verifice valabilitatea mandatelor lor. Pentru o parte în proces este de asemenea imposibil de a solicita amânarea procesului cu scopul de a verifica mandatul unui anumit judecător, deoarece, în conformitate cu articolul 162 al Codului de procedură civilă, o parte nu este în drept să ceară amânarea procesului pe asemenea temeiuri. Mai mult, chiar dacă o amânare ar fi fost acordată, la următoarea ședință completul de judecată ar putea să se schimbe. Practica de a păstra în secret numele judecătorilor până la ședințele de judecată a fost justificată prin necesitatea de a asigura imparțialitatea și independența acestora.

În concluzie, reclamantul a susținut că lipsa remediilor a fost confirmată prin absența unei practici judiciare relevante.

211. În conformitate cu articolul 35 § 1 al Convenției, reclamantul, în mod normal, ar trebui să folosească remediile care sunt accesibile și suficiente pentru a permite redresarea în ceea ce privește încălcările pretinse. Existența remediilor în cauză trebuie să fie suficient de certă nu numai în teorie, dar și în practică, fără de care ele vor fi lipsite de accesibilitatea și eficiența necesare (a se vedea, printre altele, *Akdivar and Others v. Turkey*, hotărâre din 16 septembrie 1996, *Reports* 1996-IV, p. 1210, § 66).

212. Curtea notează că articolul 19 al Codului de procedură civilă, care conține o listă exhaustivă a temeiurilor de recuzare a judecătorului, nu face nicio referire la vreo situație similară cu cea din această cauză. Acest lucru este concordant cu lipsa unei practici judiciare care ar indica contrariul. Totuși, chiar dacă presupunem că a existat o posibilitate de recuzare a unui judecător pe temei de expirare a mandatului său, ar fi irațional de a cere ca un reclamant să cunoască mandatul fiecărui judecător dintr-o anumită instanță, în special, având în vedere practica generală de a permite judecătorilor să facă parte din completele de judecată chiar și după expirarea mandatelor lor, fapt recunoscut de Guvern în documentele prezentate. În astfel de circumstanțe, Curtea conchide că cererea nu poate fi declarată inadmisibilă pentru neepuizarea căilor de recurs interne și, prin urmare, obiecția Guvernului urmează a fi respinsă.

C. Concluzia cu privire la admisibilitate

28. Curtea consideră că pretenția reclamantului formulată în temeiul articolului 6 al Convenției ridică chestiuni de drept suficient de serioase, încât determinarea lor să depindă de examinarea fondului. Niciun alt temei de a o declara inadmisibilă nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară această pretenție admisibilă. În conformitate cu decizia sa de a aplica prevederile articolului 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acestei pretenții.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI

29. Guvernul a susținut *inter alia* că judecătorul V.D. a fost numit în calitate de judecător la 13 iunie 1990, pentru un termen de zece ani. După expirarea termenului de zece ani, el nu a fost eliberat prin decret prezidențial și exercitarea funcțiilor sale a fost prelungită tacit pentru o perioadă nedeterminată, până la reconfirmarea în funcție până la atingerea plafonului de vârstă.

30. Pentru a fi reconfirmat în funcție până la atingerea plafonului de vârstă, judecătorul V.D. trebuia să treacă procedura de atestare, și anume un examen în fața Consiliului Superior al Magistraturii și, în caz de succes, să fie numit de Președintele țării. Deoarece el nu a fost numit de Președinte, Consiliul Superior al Magistraturii a făcut o nouă propunere Președintelui de a-l elibera din funcție pe judecătorul V.D., propunere care a fost acceptată. În timpul întregii perioade de atestare, judecătorul a continuat să-și exercite funcțiile.

31. Guvernul a conchis că judecătorul V.D. își exercita legal funcția de judecător după expirarea termenului de zece ani până la eliberarea sa din funcție de către Președinte la 27 iunie 2002.

13. Reclamantul a susținut că practica invocată de către Guvern, de a permite judecătorilor să-și exercite funcțiile după expirarea mandatelor și până la reconfirmarea lor în funcție până la atingerea plafonului de vârstă sau demitere, nu era prevăzută de lege. El a afirmat că, deoarece Republica Moldova nu este un stat common-law, o asemenea practică nu poate fi considerată drept lege, mai ales într-un asemenea domeniu sensibil cum este durata mandatului unui judecător. Bazându-se pe cauzele *Coëme and Others v. Belgium*, nr. 32492/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 și 33210/96, ECHR 2000-VII și *Zand v. Austria*, cererea nr. 7360/76, raportul Comisiei din 12 octombrie 1978, DR 15, p. 70, reclamantul a susținut că organizarea judecătorească trebuie să fie reglementată printr-o lege care emană de la Parlament și că organizarea judecătorească într-o societate democratică nu ar trebui să depindă de discreția executivului.

33. Reclamantul a pretins că mandatul unuia din cei trei judecători care au examinat recursul său a expirat. Curtea reiterează că articolul 6 § 1 nu garantează un drept de apel împotriva unei decizii a primei instanțe. Totuși,

unde dreptul intern prevede un drept la apel, procedurile de apel vor fi considerate drept prelungire a procesului de judecată și, în consecință, vor cădea sub incidența articolului 6 (*Delcourt v. Belgium*, hotărâre din 17 ianuarie 1970, Seria A nr. 11, § 25).

34. Potrivit jurisprudenței Curții, scopul sintagmei „instituită de lege” din articolul 6 al Convenției este de a asigura „ca organizarea judecătorească într-o societate democratică să nu depindă de discreția executivului, dar ca aceasta să fie reglementată printr-o lege care emană de la Parlament” (a se vedea *Zand v. Austria*, citată mai sus).

35. Sintagma „instituită de lege” se referă nu doar la baza legală pentru însăși existența „instanței”, ci, de asemenea, la componența completului de judecată în fiecare cauză (a se vedea *Posokhov v. Russia*, nr. 63486/00, § 39, ECHR 2003-IV).

36. O instanță instituită de lege trebuie să îndeplinească o serie de condiții, precum independența membrilor săi și durata mandatului lor, imparțialitate și existența garanțiilor procedurale (a se vedea *Coëme and Others v. Belgium*, citată mai sus, § 99).

37. În această cauză, este indiscutabil faptul că mandatul judecătorului V.D. a expirat cu ceva timp înainte ca el să fi fost membru al completului de judecată în cazul reclamantului. Mai mult, Guvernul a recunoscut că la acel moment exista o practică prin care judecătorilor li se permitea să exercite funcțiile pentru o perioadă nedeterminată de timp după expirarea mandatelor lor și până la soluționarea chestiunii privind reconfirmarea lor în funcție până la atingerea plafonului de vârstă de către Președinte; și că această chestiune nu era reglementată de o lege care ar emana de la Parlament. În asemenea circumstanțe, Curtea consideră că nu existau temeiuri legale pentru participarea judecătorului V.D. la examinarea recursului reclamantului. Mai mult, această practică era în contradicție cu principiul conform căruia organizarea judecătorească într-o societate democratică nu trebuie să depindă de discreția executivului.

38. Aceste circumstanțe, cumulativ, nu permit Curții să conchidă că Curtea de Apel care a examinat cauza reclamantului la 16 aprilie 2002 putea fi considerată drept „instanță instituită de lege”.

39. Prin urmare, a existat o violare a articolului 6 § 1 al Convenției.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

40. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă”.

A. Prejudiciu

41. Reclamantul a solicitat suma de 5,000 euro (EUR) pentru încălcarea dreptului său la o instanță instituită de lege, care să hotărască asupra pretențiilor sale cu caracter civil. El a pretins că a suferit stres emoțional și frustrare. El nu a formulat nicio pretenție cu titlu de prejudiciu material.

42. Guvernul a susținut că suma pretinsă de reclamant era excesivă și a declarat că, în această cauză, o simplă constatare de către Curte a unei violări ar fi constituit o satisfacție echitabilă suficientă. În orice caz, el au susținut că în cauza *Posokhov v. Russia*, nr. 63486/00, ECHR 2003-IV, care era similară cu această cauză, Curtea a acordat reclamantului EUR 500.

43. Curtea reiterează că, în cazurile în care ea constată că cauza reclamantului a fost hotărâtă de către o instanță care nu era independentă și imparțială, în sensul articolului 6 § 1 al Convenției, ea a considerat că, în principiu, cea mai potrivită formă de remediere ar fi de a asigura reclamantului o reexaminare a cauzei sale, într-un termen potrivit, de către o instanță independentă și imparțială (a se vedea *San Leonard Band Club v. Malta*, nr. 77562/01, § 70, ECHR 2004-...). În această cauză, Curtea notează că, potrivit legislației Republicii Moldova, în baza constatării de către Curte a faptului că procesul nu a fost conform garanțiilor prevăzute de articolul 6, reclamantul are posibilitatea (a se vedea paragraful 18 de mai sus), dacă solicită, să obțină o reexaminare a cauzei sale.

44. În consecință, Curtea decide să nu acorde nicio compensație monetară.

B. Costuri și cheltuieli

45. De asemenea, reclamantul a pretins EUR 1,800 cu titlu de costuri și cheltuieli.

46. Guvernul nu a fost de acord cu suma pretinsă, declarând că reclamantul nu a dovedit preținsele cheltuieli de reprezentare.

47. Curtea reamintește că, pentru ca costurile și cheltuielile să fie rambursate în temeiul articolului 41, trebuie stabilit dacă ele au fost realmente angajate, necesare și rezonabile ca mărime (a se vedea, de exemplu, *Amihalachioaie v. Moldova*, nr. 60115/00, § 47, ECHR 2004-III).

48. În această cauză, ținând cont de lista detaliată prezentată de reprezentantul reclamantului, Curtea acordă reclamantului EUR 1,200.

C. Dobânda de întârziere

49. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în dependență de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a existat o violare a articolului 6 § 1 al Convenției;
3. *Hotărăște* că constatarea unei violări reprezintă în sine o satisfacție echitabilă suficientă pentru prejudiciul moral pretins de reclamant.
4. *Hotărăște*
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă, în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, EUR 1,200 (o mie două sute euro) cu titlu de costuri și cheltuieli, care vor fi convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii, plus orice taxă care poate fi percepută;
 - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
5. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 11 iulie 2006, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

T.L. EARLY
Grefier

Președinte

Nicolas BRATZA

În conformitate cu articolul 45 § 2 al Convenției și articolul 74 § 2 al Regulamentului Curții, opinia concordantă a dlui Garlicki, la care s-a alăturat dl Pellonpää, este anexată la această hotărâre.

N.B.
T.L.E.

OPINIA CONCORDANTĂ A JUDECĂTORULUI GARLICKI, LA CARE S-A ALĂTURAT JUDECĂTORUL PELLONPÄÄ

1. Sunt gata să accept că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției, deoarece cauza reclamantului nu a fost examinată de o „instanță” care întrunește rigorile cerute în acel articol.

Totuși, nu sunt sigur dacă deficiența reală în această cauză a rezultat din faptul că unul dintre judecători a continuat să-și exercite atribuțiile după expirarea mandatului său. Pe de o parte, nu sunt impresionat de modul în care este prezentat dreptul intern pertinent. Curtea citează articolul 151 al Constituției Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești din 1978, însă nu prezintă nicio informație cu privire la prevederile Constituției ulterioare din 1994. Articolul III.6 al Titlului VII al ultimei Constituții prevedea prelungirea mandatului tuturor judecătorilor care aveau o vechime în muncă în judecătoria de cel puțin 15 ani. Ar fi interesant de cunoscut dacă a existat vreo reglementare referitor la judecătoria cu o vechime în muncă mai redusă. Pe de altă parte, Guvernul a indicat că exista o practică generală de prelungire tacită a mandatelor tuturor judecătorilor, termenul cărora a expirat și reconfirmarea cărora în funcție încă mai aștepta o decizie formală.

În opinia mea, ar fi mai sigur de presupus că judecătorul în cauză a avut dreptul să-și exercite funcțiile. Totuși, violarea Convenției rezultă din lipsa de independență și imparțialitate a judecătorului respectiv.

2. Un judecător al cărui reconfirmare în funcție (și, alternativ, demisie) este în examinare la puterea executivă poate fi cu greu considerat ca întrunind condițiile de imparțialitate și independență. Aceasta nu înseamnă neapărat că orice sistem judecătoresc, în care judecătoria sunt numiți pe o durată limitată și reconfirmați ulterior, trebuie *per se* să fie incompatibil cu Convenția.

După cum a fost deja constatat în jurisprudența de la Strasbourg, un mandat fix pe o durată relativ scurtă este permis în privința instanțelor specializate administrative sau disciplinare (a se vedea *Le Compte, Van Leuven and De Meyere v. Belgium*, hotărâre din 23 iunie 1981, Seria A nr. 43, § 57, și *Campbell and Fell v. the United Kingdom*, hotărâre din 28 iunie 1984, Seria A nr. 80, § 80). Totuși, aceste instanțe diferă de instanțele judecătorești ordinare și ar putea avea standarde diferite de independență. De asemenea, în privința instanțelor ordinare, o numire inițială pentru o perioadă de încercare fixă nu este ca atare incompatibilă cu prevederile Convenției.

Pot exista țări în care tradiția reconfirmării periodice a judecătorilor „ordinari” a devenit atât de bine stabilită, încât nu ar afecta imparțialitatea și independența lor într-o măsură incompatibilă cu Convenția. Totuși, asemenea situații sunt doar rare excepții. Conform abordării generale a funcției judiciare în Europa, judecătoria trebuie numiți pe viață și, dacă – după cum este cazul unor curți constituționale – mandatul trebuie limitat în

timp, reconfirmarea judecătorilor nu trebuie permisă. Aceleași considerente au determinat autorii Protocolului nr. 14 să accepte un singur mandat pentru judecătoria Curții Europene a Drepturilor Omului și ar trebui reamintit faptul că această decizie a fost, de asemenea, un rod al experienței practice, care nu este limitată doar la noile State Membre.

3. Lipsa unor aparențe externe de imparțialitate și independență în cazul judecătorului V.D. rezultă din însuși faptul că el își exercita funcția judiciară cunoscând faptul că reconfirmarea sa în funcție depindea de acceptarea reconfirmării sale de către Președinte. Această situație - general inacceptabilă - a fost agravată de trei factori suplimentari.

Mai întâi de toate, întregul proces de reconfirmare a fost lipsit de transparență și normalitate. Nu existau reglementări legale detaliate adoptate de Parlament referitoare la criteriile, procedurile și termenele de reconfirmare. Decizia finală era lăsată în întregime la discreția Președintelui Republicii.

În al doilea rând, în cauza în care a participat, judecătorul V.D. trebuia să decidă asupra pretențiilor juridice și a responsabilității companiei ASITO. Această companie însă, având în vedere istoria și importanța sa, nu a rămas în întregime în afara sferei intereselor Guvernului.

În sfârșit, dar nu și în ultimul rând, trebuie ținut cont de contextul general al așa-numitelor țări post-comuniste. În timpul regimului comunist, judecătorii au fost, în aproape toate aceste țări, „aleși” pentru o perioadă limitată de timp și deciziile referitoare la posibila lor „realegere” rămâneau la discreția puterii executive. Acest sistem a dus la o distrugere aproape totală a independenței justiției. Orice încercare de a restabili această practică, într-o formă sau altă, pe o perioadă permanentă sau de tranziție, ar fi fost percepută drept o încercare de a restabili vechile practici și ar fi distrus încrederea publicului în independența justiției.